Vi bekæmper hjemløshed forkert

Antallet af hjemløse falder ikke – vores måde at bekæmpe hjemløshed på har fejlet. Så enkelt kan det siges.

Af Ask Svejstrup, sekretariatsleder i SAND *(indlægget er bragt som kommentar i Altinget d. 31/8)*

VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter Velfærd har lige offentliggjort en rapport om hjemløshed i Danmark – en national kortlægning af hvor mange mennesker der lever i hjemløshed. Det har de gjort hvert andet år siden 2007. Dog med en enkelt forskydning under coronapandemien, der betyder at vi nu skriver 2026 og lige år for tællingerne.

Overordnet har billedet ikke ændret sig siden sidste tælling fra 2024. Antallet af hjemløse ligger stabilt omkring 6.000 hjemløse. Man fristes til at sige, at det er nok det niveau vi har i Danmark og sådan er det. Men nu har regeringen og især tidligere regeringer haft en ambition om at nedbringe antallet af hjemløse og at få folk hurtigere ud af hjemløshed. Den plan har fejlet.

> *Men nu har regeringen og især tidligere regeringer haft en ambition om at nedbringe antallet af hjemløse og at få folk hurtigere ud af hjemløshed. Den plan har fejlet.*

Hvis vi dykker lidt længere ned i tallene, kan vi også finde forklaringer på hvorfor den højt besungne housing first tilgang, vi bilder os ind vi har i Danmark, har fejlet. Svaret er enkelt: der er ikke boliger hjemløse har råd til at bo i. Det skyldes både, at der ikke er nok betalbare boliger til målgruppen og at kontanthjælpsmodtagere har fået en dårlige betalingsevne.

> *I København, med det mest pressede boligmarked i Danmark, har der været en stigning i hjemløshed på ca. 13 procent. Fra 1387 personer i 2024 til 1572 i 2026.*

I København, med det mest pressede boligmarked i Danmark, har der været en stigning i hjemløshed på ca. 13 procent. Fra 1387 personer i 2024 til 1572 i 2026. Det har ikke skortet på meldinger fra Københavns kommune om hvor svært det er at finde boliger med en tilstrækkelig lav husleje man kan anvise til hjemløse og andre lavindkomstgrupper, og at det har forværret situationen markant, at den tidligere regering sammen med SF, K og RV med kontanthjælpsreformen fjernede den særlige støtte (aktivlovens § 34) som gjorde det muligt at give økonomisk tilskud til folk med lav betalingsevne. Den støtte var altafgørende for at kunne anvise hjemløse i København en bolig. Kommunen vurderede at den blev brugt i 75 procent af tilfældene. Netop fjernelsen af denne mulighed og den generelle nedsættelse af kontanthjælpen for rigtig mange mennesker, peger rapporten på som en mulig forklaring på lokale stigninger i hjemløshed.

Det kan Odense kommune tale med om. Odense har længe været Danmarks duks på hjemløseområdet. De har i rigtig mange år arbejdet målrettet efter en housing first tilgang, de har haft anvisningsret til almene boliger med en husleje der kunne betales. Lige indtil kontanthjælpsreformen gjorde, at det ikke længere var nok at kunne finde boliger til 3.500 kr. Nu efterspørger hjemløse på mindsesatsen på ca. 7.000 kr. før skat boliger med en husleje på 2.000 – 2.500 kr. for.
Duksen var ikke sen til at forlade rollen – pointere at de havde styr på alle de forhold de lokalt kunne have styr på – og råbe vagt i gevær, men lige lidt hjalp det. Kommunen har ganske enkelt opgivet at anvise boliger til dem der har allermest brug for en hjælpende hånd til at finde en billig bolig. Odense kommunes hjemløsetal er eksploderet siden 2024. En stigning på over 60 procent taler sit tydelig sprog.

Odense kommunes hjemløsetal er eksploderet siden 2024. En stigning på over 60 procent taler sit tydelig sprog.

Hvis antallet af hjemløse skal ned, skal vi have styrket betalingsevnen samtidig med at vi skal sikre at der kontinuerligt bygges flere betalbare boliger frem for det modsatte.

Vi er kommet til et punkt i Danmark, hvor økonomiske fattigdom er skyld i at folk ender i hjemløshed eller forbliver hjemløse.